กำเนิดเสรีไทย

ขบวนการเสรีไทยกำเนิดขึ้นในระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484-2488) เมื่อประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่น ประกาศสงครามกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา บรรดาคนไทยทั้งในและต่างประเทศ ผู้มีจิตสำนักในความเป็นไทยจึงรวมพลังกันจัดตั้ง “ขบวนการเสรีไทย” และได้ร่วมมือกันปฏิบัติการทั้งด้านทหาร ด้านการทูต และด้านการเมือง ซึ่งได้สร้างความประทับใจในความจริงใจของขบวนการเสรีไทยแก่ฝ่ายสัมพันธมิตร จนเมื่อญี่ปุ่นยอมจำนนจึงไม่ถือว่าประเทศไทยเป็นผู้แพ้สงคราม ไม่ต้องถูกยึดครอง

เสรีไทยสายแพร่

ขบวนการเสรีไทยสายแพร่ในภาคเหนือมีศูนย์กลางอยู่ที่ เมืองแพร่ มี นายปรีดี พนมยงค์ นายทอง กันทาธรรม เป็นผู้ดำเนินการหลักปฏิบัติการเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อเดือน กันยายน 2487 โดยมี ร.ท. บุญมาก เทศบุตร และ ร.ต. วิมล วิริยะวิทย์ กระโดดร่มลงที่แพร่พร้อมสมภาระ มีศูนย์บัญชาการอยู่ที่บ้านหนองม่วงไข่ ได้รับการสนับสนุนทางอากาศ โดยมีการกระโดดร่มอีก 3 ครั้ง เป็นการขนถ่ายอาวุธ เสบียงอาหาร และยารักษาโรค และนำครูฝึกที่เป็นคนต่างชาติและคนไทยมาปฏิบัติงานที่แพร่ โดยมีภารกิจในการนำข่าวจุดที่ตั้งของทหารญี่ปุ่น การรับ-ส่ง วิทยุ เพื่อรับส่งข่าว การเก็บอาวุธอเมริกันและการรบแบบจรยุทธ มีพลพรรคเข้าร่วม 500 กว่านาย ได้ปฏิบัติการร่วมกับ คุณสโรช โล่สุวรรณ , ร.ท. คู สมัค , ส.ต. แกรนด์ , ส.อ. ซีสโก จากอเมริกัน ร.ต. แปง คำเมือง และ ร.อ. บุญเรือง พิมสาร ซึ่งช่วยเป็นล่ามและช่วยรับส่งสัญญาณวิทยุ

เสรีไทยสายหนองม่วงไข่

นายปรีดี พนมยงค์
หัวหน้าขบวนการเสรีไทย

นายทอง กันทาธรรม
หัวหน้าเสรีไทยสายแพร่

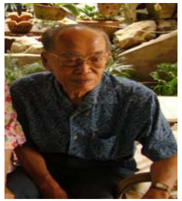
นายทวีศักดิ์ สินธุวงศ์

พ่อเลี้ยงอ้วน ลือวัฒนานนท์

นายอุด เขียวสลับ

นายคำ เสภารัตนานันท์

นาย มี สุริยะ

นายอูน ทิพย์รักษ์

นายหนุ้น สิทธิพัฒนา

นายจ๋อย เสนวิรัช

นายหมวก เสนวิรัช

นายปัน ลือวัฒนานนท์

นายหรั่ง เพชรโก

นายแก้ว แหวนวัง

นายหล่ง วงศ์สุภาภรณ์

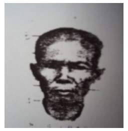
นาย แก้ว จันทร์บุ

นาย จันทร์ แก้วตีน

นายแก้ว ธรรมไชยยางกูร

นายน้อย เสนวิรัช

นาย ทอน ตันมา

นาย นวล มหาวัน

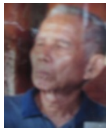
นายเหรียญ โสภารัตน์

นายสาย เพชรโกศัย

พ่อ คำมูล โสภารัตน์

นายยอน ใจดี

นายเลิศ ทิพย์โพธิ์

นายเขียว สวัสดิ์คัมภีร์

นายสวน ตันมิ่ง

นายโก้ง ใจดี

นายแก้ว จันทร์บุ

นายเหล็ง ชมพูมิ่ง

นายเสาร์ จิตประพันธ์

นายอ้วน ขวดแก้ว

นายดี วงศ์อรินทร์

นายชุ่ม โสภารัตนากูล

นายโกน สกูลปราโมทย์

นายกำจัด สินธุวงศ์

นายเติง จันกัน

นายตัน มหาวัน

นายเล็ก วงศ์ไข่

สมาชิกเสรีไทยสายหนองม่วงไข่

บ้านหนองม่วงไข่

1. นายพินิจ มหาวัน
2. นายผัด เสภารัตนานันท์
3. นายแปง ชมพูมิ่ง
4. นายจ๋อม รักพงษ์
5. นายมี จันกัน
6. นายมูล เขียวสลับ
7. นายเอี้ยง แก้วตีน
8. นายต๊ะ เขียวสลับ
9. นายปี๋ โสภารัตน์
10. นายสุข เป็นมูล
11. นายปิง ยาวิลาส
12. นายสี โสภารัตน์
13. นายสี จันกัน
14. นายอิน อะจิมา
15. นายอ่วม ต้นมา
16. นายอิ่น รัตนมูลปัญญา
17. นายใจ๋ สุทธกัน
18. นายหิ่ง ใจดี
19. นายเหล็ก ขวดแก้ว
20. นายหลึก ทิพย์โพธิ์
21. นายประเสริฐ รัตนมูลปัญญา
22. นายส่วย เสนวิรัช
23. นายหล่อ เขียวสลับ
24. นายเหลี๋ยน ปัญญาแก้ว
25. นายขาว อะทะเสน
26. นายหลวง ธรรมไชยางกูร
27. นายทุน ต้นมา
28. นายมนู พิมสาร
29. นายเติง จันกัน
30. ร.อ บุญเรือง พิมสาร
31. นายรส โสภารัตน์
32. นายซุ้ย แหวนวัง
33. นายมาส โสภารัตน์
34. นายอิ๊ด สินธุวงศ์
35. นายเงิน ปะละใจ
36. นายมูล สินธุชัย
37. นายพัน วงศ์วัฒนานุกูล
38. นายปี๋ ลือวัฒนานันท์
39. นายโท สินธุชัย
40. นายทา กันทะวงศ์

บ้านแม่คำมี

41. นายอุทัย กันทาธรรม
42. นายสม กันทาธรรม

บ้านหนองน้ำรัด

43. นายก๋วน ปราบสงบ
44. นายมา โสภารัตน์
45. นายดำรง เทพลออ
46. นายยอด แบ่งทิศ
47. นายสวน เสาร์แดน
48. นายสวน ใจชิน
49. นายศรี เสาร์แดน
50. นายอิ่น นันทะ
51. นายทอน เตชะวงศ์
52. นายสิงห์คำ เสาร์แดน
53. นายต๋อ รักพงษ์
54. นายมูล มะเต่า
55. นายจู โสภารัตน์
56. นายมูล โสภารัตน์
57. นายมี โสภารัตน์

บ้านวังหงส์

58. นายยืน หงส์สิบสาม

โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม นำโดย นายพงศ์พันธุ์ เป็งวงศ์ ร่วมกับ คุณทวีศักดิ์ สินธุวงศ์ คุณสุรินทร์ โสภารัตนานันท์ คุณภุชงค์ กันทาธรรม นายถนอม อินกัน พลตรีประสาท ลือวัฒนานนท์ คณะลูกหลานของสมาชิกเสรีไทยหนองม่วงไข่ และคณะครูโรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม ได้ร่วมกันจัดสร้างพิพิธภัณฑ์เสรีไทยโรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม โดยเริ่มเปิดพิพิธภัณฑ์ ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นการแสดงความคารวะต่อผู้กล้าหาญที่เสียสละอันยิ่งใหญ่ ของบรรพบุรุษของบ้านหนองม่วงไข่ บ้านหนองน้ำรัด บ้านวังหงษ์ บ้านแม่คำมี รวมทั้งแสดงเรื่องราวที่สำคัญในอดีต และเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น

พิพิธภัณฑ์เสรีไทย
โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม

พิพิธภัณฑ์เสรีไทย โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม
10 หมู่ 1 ถนนม่วงไข่ขจร ต.หนองม่วงไข่
อ.หนองม่วงไข่ จ.แพร่ 54170
โทร: (054)635021 โทรสาร: (054)635021
อีเมลล์ : mk_pittayakom@hotmail.com
เว็บไซต์ : www.muangkhai.ac.th
สนับสนุนโดย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแพร่